

Лариса МАРЧУК
(Львів)

Коли потяг у даль загуркоче...

54

До ювілею залишилося небагато часу, щоб зібрати унікальні експонати й відкрити музей техніки на колії, де буде виставлено старий рухомий склад залізниці: паротяги, дерев'яні пасажирські та вантажні вагони, в яких подорожували наші діди-прадіди і транспортувалися вантажі. І перший крок у цій справі вже зроблено. Нещодавно у Львові на приміському вокзалі для демонстрування виставили два паровози серії Л (40–50-ті роки ХХ ст.) та серії Ї (початок ХХ ст.). Але пасажирки, які завжди поспішають на електрички, не відразу зауважили ці раритети. Тільки найпостережливіші з цікавістю зупинялися, щоб з'ясувати, скільки років цим «сталевим старичкам».

— Керівництво Львівської залізниці ухвалило рішення створити музей техніки і дало розпорядження всім підприємствам переглянути й дібрати старий рухомий склад, — розповів «Вісчу» перший заступник начальника Львівської залізниці Богдан Піх. — Уже зібрано кілька одиниць техніки. Всі вони потребують відновлення. Бо задум такий, щоб до пасажирського вагона старого взірця могли зайти відвідувачі, ще й проїхати залізницею — так, як це роблять в аналогічних музеях за кордоном. Такі атракції найбільше

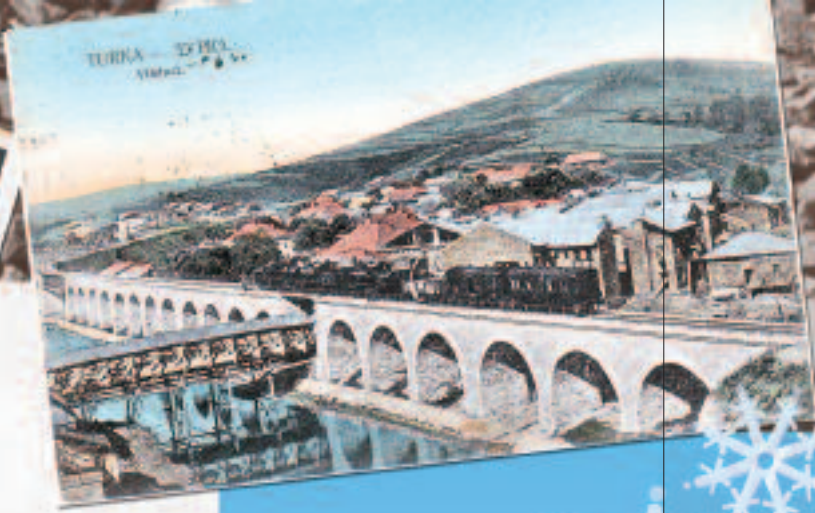
Перший потяг із Європи прибув на українську землю 4 листопада 1861 року. Відтоді починається історія української залізниці. Оскільки перша гілка європейської колії пролягла Галичиною, то Львівська залізниця першою відзначатиме 150-річчя.

запам'ятаються, коли святкуватимемо 150-річчя української залізниці. На мою думку, саме паротяг «Ярослав» (Відень–Краків–Львів), який першим проїхав Галичиною півтора століття тому, розпочав відлік років в історії вітчизняної залізниці. Тож про відзначення поважної дати — 150-річчя від символічного дня народження нашої залізниці, очевидно, з'являться рішення і постанови уряду, Верховної Ради. А наразі наші дослідники, котрі працюють у музеї історії Львівської залізниці, на професійному рівні, ретельно добирають експонати для нового музею техніки.

З професіоналом, який поєднав фах залізничника із захопленням

колекціонера, познайомився журнал «Віче». Це Юрій Томін – науковий консультант музею історії Львівської залізниці. Усе своє життя він пов'язав із залізницею. І не дивно, бо навіть народився на залізничній станції, в родині залізничників. Дослужився до головного економіста, має відзнаку «Почесний залізничник», є кавалером ордена «За заслуги III ступеня». Не так давно пішов на пенсію з посади заступника головного інженера управління Львівської залізниці. І навіть має захоплення, пов'язане із залізницею. Юрій Томін – заслужений філателіст України. Він колекціонує марки, листівки, календарики, поштові конверти на одну тему – залізничну. На цій колієвій палітрі дуже різні сюжети: техніка рухомого складу, архітектура відомчих споруд, двірці, станції, депо, віадуки, тунелі; інтер'єри залів очікування, салонів-вагонів. Є в пана Юрія колекція вітальних листівок із серією веселих дитячих сюжетів із мандрівними потягами. Якось потрапили до рук Томіна й залізничні квитки часів Австро-Угорської імперії. Вони послили в колекції гідне місце, бо надруковані трьома мовами – українською, польською та німецькою.

– Я вже не злічу, скільки в мене листівок чи марок, а веду їх перелік альбомами, – розповідає Юрій Томін. – Дружина нарікає, що виживаю її з квартири, бо в кімнаті дві стіни заставлені стелажми, на яких зберігається більш як сотня альбомів. І колекція постійно поповнюється. Бо процес збирання, як саме життя: не знаєш, коли й де тобі усміхнеться удача. Раніше я часто був у службових відрядженнях, навіть за кордоном, там знаходив антикварні лавки з друкованою продукцією і привозив багато цікавих листівок додому. Так, маю кілька

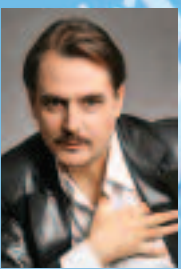
альбомів із листівками саме Львівської залізниці, яка обслуговує сім областей Західного регіону, через те зібране поділяється за територіальним напрямком. За цими унікальними зображеннями віадуків у Карпатах, вокзалів і станцій, а також паровозів, вагонів-салонів, різних за рівнем комфортності, досліджуємо й вивчаємо історію залізниці.

З колекціонерами, як правило, трапляються цікаві історії, бо в пошуках раритетів вони не сидять на місці, подорожують. Юрій Томін не пропускає постійних щотижневих зібрань філателістів у Києві і Львові. Правда, бідкається колекціонер, нині дедалі важче віднайти листівку кінця XIX – початку XX століття.

– Нещодавно радість такої знахідки затьмарила мені пам'ять, – розповідає Юрій Томін. – За 25 доларів я придбав листівку із зображенням потяга на станції Золочів за Австро-Угорщини. Та прийшовши додому й переглянувши альбом, виявив, що таку самісіньку вже маю. Але це не втрата, заспокоїв себе, а можливість за нагоди зробити вдалий обмін.

Гарні знахідки коштують грошей. Ставки залежать від історичної цінності раритету. Так, в антикварному магазині пан Юрій придбав листівку 1932 року – репродукцію картини польського художника Яна Матейка «Винахід залізниці». У той час, 1880 року, коли художникові замовили це полотно, паровоз був символом прогресу. Ян Матейко у своєрідних алегоричних образах зобразив парову машину, назвавши сюжет «Винахід залізниці». Цей малюнок і понині прикрашає актовий зал «Львівської політехніки». На особливу увагу в колекції Юрія Томіна заслуговують листівки із зображенням архітектурних споруд, які власним коштом зводила залізниця наприкінці XIX – початку XX століття, – адміністративні будівлі, школи, лікарні, житлові будинки, будинки відпочинку. До речі, тепер усі вони є окрасою міст Галичини, бо залишилися власністю Львівської залізниці, яка постійно про них дбає – ремонтує, реставрує,

Анатолій МАТВІЙЧУК, народний артист України, поет, композитор, співак:

– Рік 2009-й остаточно переконав мене: щось не те в Україні. Варто перетнути її кордони – і начебто з голови знімають важкий залізний шолом. Повертаєшся назад – і все спочатку... Дістало все: нескінченна політична сантабарбара, суцільний кримінал по всіх телеканалах, брудна спідня білизна наших депутатів на тлі модних гламурних тусовок...

Господи, зроби так, щоб у новому, 2010 році все це кудись поділося: щоб нарешті обрали, поділили, вдарили по руках – і почали кудись рухатись, а не ворухитись...

А втім, я вдячний року, що минув, бо навіть світова криза не відмінила праведного принципу «роби добро – і хай буде, що буде». Мої друзі, які будують під Києвом великий житловий комплекс «Чайка», не тільки не відмовилися від своїх зобов'язань – подарувати людям нове житло, а ще й власним прикладом змусили мене, «рефлексуючого й депресуючого» митця, підготувати до виходу одразу два компакт-диски: пісенний і поетичний («Моя зоря» та «Сповідь»). А заодно й профінансували їх випуск!

Хотілося б, щоб 2010 рік подарував країні лідера – сильного, рішучого й безкомпромисного. Тільки такий здатний щось змінити, дати сигнал усім: гнила епоха застою скінчилася. І вже байдуже, якого кольору будуть прапори цього лідера, адже будь-яка зрозуміла ідеологія краща за її відсутність. Так хочеться працювати, творити, а не стояти по коліна в багні! Хочеться мати суспільство, народ, а не юрбу, відчувати усмішку ближнього, а не його закушені від розпачу губи. Хочеться попри все бути оптимістом. Але головне – бачити привід для оптимізму.

Наборишкіє могомаше

